

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

REKOMENDACIJOS DĖL PREKIŲ, KURIOMS TAIKOMI ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI

6. BUITINĖS ORKAITĖS, KAITVIETĖS IR GARTRAUKIAI

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šiose rekomendacijose pateikiamas Viešųjų pirkimų tarnybos požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokį šios informacijos panaudojimą.

BENDRA INFORMACIJA

Šiose rekomendacijose pateikiama informacija apie energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus prekėms, kurios įtrauktos į Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 patvirtintą „[Prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų, perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų ir koncesijų suteikimo metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašą](#)“. Taip pat apžvelgiama, kokie Europos Sąjungos reglamentai taikomi šiai prekių grupei, pateikiami pavyzdžiai, kaip pasirinkus energetiškai efektyvesnę prekę galima sutaupyti energiją, ir rekomendacijos dėl energijos vartojimo efektyvumo kriterijų nustatymo pirkimo dokumentuose.

TURINYS

6.1	BUITINĖS ORKAITĖS IR GARTRAUKIAI	3
6.2	BUITINĖS ORKAITĖS, KAITVIETĖS IR GARTRAUKIAI	7

6. BUITINĖS ORKAITĖS, KAITVIETĖS IR GARTRAUKIAI

6.1 BUITINĖS ORKAITĖS IR GARTRAUKIAI

Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai		
Reglamentas	Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai nustatyti 2013 m. spalio 1 d. Komisijos deleguotame reglamente (ES) Nr. 65/2014, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių orkaitių ir gartraukių ženklavimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus (su visais pakeitimais) (toliau - Reglamentas Nr. 65/2014).	
Reglamento Nr. 65/2014 taikymo sritis:	Taikoma: buitinėms elektrinėms ir dujinėms orkaitėms (įskaitant į virykles integruotas orkaites) ir buitiniams elektriniams gartraukiams, kurie taip pat gali būti parduodami naudoti ne buitiniams tikslais. Netaikoma: a) ne elektros energiją arba ne dujas vartojančioms orkaitėms; b) mikrobanginio šildymo funkciją turinčioms orkaitėms; c) mažosioms orkaitėms; d) nešiojamosioms orkaitėms; e) termoakumuliacinėms orkaitėms; f) garu (kaip pagrindine kaitinimo priemone) kaitinamoms orkaitėms; g) tik trečiosios kartos dujas (propaną ir butaną) deginti skirtoms orkaitėms.	Patenka į Tvarkos aprašu patvirtintą produktų sąrašą „3. Biuro įranga ir buitinė technika“ ir jiems taikomas minimalus aplinkos apsaugos kriterijus, kad produktas turi atitikti vieną iš dviejų aukščiausio energinio efektyvumo klasių, prieinamų Lietuvos Respublikos rinkoje. Pastaba. Buitinėms kaitvietėms nustatomi tik ekologinio projektavimo reikalavimai (žr. 6.2 sk.).

6. BUITINĖS ORKAITĖS, KAITVIETĖS IR GARTRAUKIAI

Energijos vartojimo efektyvumo skalė	Nuo D (žemiausia) iki A⁺⁺⁺ (aukščiausia)																																																						
Gaminių skaičius Europoje pagal energijos vartojimo efektyvumo klases (2026-04-15 duomenys):	<p>EPREL – buitinių elektrinių ir dujinės orkaitių ir EPREL - gartraukių kataloge galima rasti visus gaminių modelius, kuriems reikalingas energijos vartojimo efektyvumo ženklavimas. Pateikiama informacija apie kiekvieną registruotą modelį. Atkreipiame dėmesį, kad šie duomenys nuolat kinta. Žemiau pateikiamas Europos Sąjungoje užregistruotų buitinių būgninių elektrinių ir dujinių orkaitių modelių pasiskirstymas pagal energijos vartojimo efektyvumo klases.</p> <table border="1" data-bbox="481 571 1153 1037"> <thead> <tr> <th colspan="3">Buitinės elektrinės ir dujinės orkaitės (1 ertmė) Iš viso modelių – 26 750</th> </tr> <tr> <th>Klasė</th> <th>Įrašų skaičius</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A⁺⁺⁺</td> <td>3</td> <td>0,0</td> </tr> <tr> <td>A⁺⁺</td> <td>1 147</td> <td>4,3</td> </tr> <tr> <td>A⁺</td> <td>7 248</td> <td>27,1</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td>18 226</td> <td>68,1</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>116</td> <td>0,4</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>1</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>9</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="1176 571 1702 1037"> <thead> <tr> <th colspan="3">Gartraukai Iš viso modelių – 22 267</th> </tr> <tr> <th>Klasė</th> <th>Įrašų skaičius</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A⁺⁺⁺</td> <td>421</td> <td>1,9</td> </tr> <tr> <td>A⁺⁺</td> <td>1384</td> <td>6,2</td> </tr> <tr> <td>A⁺</td> <td>2 339</td> <td>10,5</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td>5 478</td> <td>24,6</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>4 478</td> <td>20,1</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>5 049</td> <td>22,7</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>3 118</td> <td>14,0</td> </tr> </tbody> </table>	Buitinės elektrinės ir dujinės orkaitės (1 ertmė) Iš viso modelių – 26 750			Klasė	Įrašų skaičius	%	A ⁺⁺⁺	3	0,0	A ⁺⁺	1 147	4,3	A ⁺	7 248	27,1	A	18 226	68,1	B	116	0,4	C	1	0,00	D	9	0,00	Gartraukai Iš viso modelių – 22 267			Klasė	Įrašų skaičius	%	A ⁺⁺⁺	421	1,9	A ⁺⁺	1384	6,2	A ⁺	2 339	10,5	A	5 478	24,6	B	4 478	20,1	C	5 049	22,7	D	3 118	14,0
Buitinės elektrinės ir dujinės orkaitės (1 ertmė) Iš viso modelių – 26 750																																																							
Klasė	Įrašų skaičius	%																																																					
A ⁺⁺⁺	3	0,0																																																					
A ⁺⁺	1 147	4,3																																																					
A ⁺	7 248	27,1																																																					
A	18 226	68,1																																																					
B	116	0,4																																																					
C	1	0,00																																																					
D	9	0,00																																																					
Gartraukai Iš viso modelių – 22 267																																																							
Klasė	Įrašų skaičius	%																																																					
A ⁺⁺⁺	421	1,9																																																					
A ⁺⁺	1384	6,2																																																					
A ⁺	2 339	10,5																																																					
A	5 478	24,6																																																					
B	4 478	20,1																																																					
C	5 049	22,7																																																					
D	3 118	14,0																																																					

Energijos vartojimo taupymas

Efektivumo klasės ženklavimas padeda pasirinkti efektyviausią įrangą.

A+++ klasės elektrinė orkaitė suvartoja elektros energijos 1,5 karto mažiau nei B klasės elektrinė orkaitė (žr. Pavyzdys Nr. 1), tuo pačiu ir išlaidos už elektros energiją, jeigu orkaitė yra naudojama 200 ciklų per metus, yra mažesnės (žr. Pavyzdys Nr. 2).

Pavyzdys Nr. 1. Buitinė elektrinė orkaitė, kurios talpa 70 litrų:

A+++ energijos sąnaudos apie **0,79 kWh/ per ciklą** (įprasta veiksmas)

A++ energijos sąnaudos apie **0.83 kWh/ per ciklą** (įprasta veiksmas)

A+ energijos sąnaudos apie **1,09 kWh/ per ciklą** (įprasta veiksmas)

A energijos sąnaudos apie **1,12 kWh/ per ciklą** (įprasta veiksmas)

B energijos sąnaudos apie **1,15 kWh/ per ciklą** (įprasta veiksmas)

C ir žemesnės klasės buitinės elektrinės orkaitės (panašių kaip aukščiau nurodyti parametrai) nėra [EPREL](#) duomenų bazėje.

Pavyzdys Nr. 2. A+++ klasės ir B klasės buitinės elektrinės orkaitės, kurios talpa 70 litrų ir naudojama 200 ciklų per metus, palyginimas:

	A+++ klasė	B klasė
Elektros energijos sąnaudos per 200 ciklų	158 kWh	230 kWh
Žaliosios elektros energijos vidutinė kaina Lietuvoje ¹	0,20 Eur	0,20 Eur
Išlaidos už elektros suvartojimą per 200 ciklų ²	31,60 Eur	46,00 Eur

¹ Žaliosios elektros energijos kaina gali skirtis, atsižvelgiant į pirkimo vykdytojo turimą sutartį su elektros tiekėju.

² A+++ klasė (158 kWh × 0,20 Eur/kWh = 31,60 Eur) ir B klasė (230 kWh × 0,20 Eur/kWh = 46,00 Eur).

A+++ klasės gartraukis suvartoja elektros energijos 3 kartus mažiau nei B klasės gartraukis (žr. Pavyzdys Nr. 3), tuo pačiu ir išlaidos už elektros energiją per metus yra 3 kartus mažesnės (žr. Pavyzdys Nr. 4).

6. BUITINĖS ORKAITĖS, KAITVIETĖS IR GARTRAUKIAI

Pavyzdys Nr. 3. Sieninis gartraukis su ištraukimu ir recirkuliacija (plotis 90 cm):

A⁺⁺⁺ energijos sąnaudos **apie 21 kWh/ per metus**

A⁺⁺ energijos sąnaudos **apie 25 kWh/ per metus**

A⁺ energijos sąnaudos **apie 38 kWh/ per metus**

B energijos sąnaudos **apie 60 kWh/ per metus**

C ir žemesnės klasės sieninio gartraukio (panašių kaip aukščiau nurodyti parametrai) nėra EPREL duomenų bazėje.

Pavyzdys Nr. 4. A⁺⁺⁺ klasės ir B klasės sieninio gartraukio su ištraukimu ir recirkuliacija (plotis 90 cm), palyginimas:

	A ⁺⁺⁺ klasė	B klasė
Elektros energijos sąnaudos per metus	21 kWh	60 kWh
Žaliosios elektros energijos vidutinė kaina Lietuvoje ¹	0,20 Eur	0,20 Eur
Išlaidos už elektros suvartojimą per metus ²	4,20 Eur	12,00 Eur

¹ Žaliosios elektros energijos kaina gali skirtis, atsižvelgiant į pirkimo vykdytojo turimą sutartį su elektros tiekėju.

² A⁺⁺⁺ klasė (21 kWh × 0,20 Eur/kWh = 4,2 Eur) ir B klasė (60 kWh × 0,20 Eur/kWh = 12,00 Eur).

Pastaba:

Atkreipiame dėmesį, kad už energinio ženklinimo etiketėse ir EPREL sistemoje pateikiamos informacijos teisingumą atsako tiekėjai (gamintojai ar importuotojai), nes šie duomenys pateikiami savideklaracijos principu. Kilus abejonių dėl pateiktos informacijos patikimumo ar aiškumo (pvz., nustačius galimus neatitikimus tarp energinio efektyvumo klasės ir kitų energijos vartojimo rodiklių), pirmiausia rekomenduojama kreiptis į tiekėją dėl paaiškinimo.

6. BUITINĖS ORKAITĖS, KAITVIETĖS IR GARTRAUKIAI

6.2 BUITINĖS ORKAITĖS, KAITVIETĖS IR GARTRAUKIAI

Ekologinio projektavimo reikalavimai

Reglamentas	Ekologinio projektavimo reikalavimai nustatomi 2014 m. sausio 14 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 66/2014, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi buitinių orkaitių, kaitviečių ir gartraukių ekologinio projektavimo reikalavimai (su visais pakeitimais) (toliau – Reglamentas 66/2014).	
Reglamento Nr. 66/2014 taikymo sritis:	Taikoma: rinkai tiekiamoms naudoti buitinėms orkaitėms (įskaitant į virykles integruotas orkaites), buitinėms kaitvietėms ir buitiniams elektriniams gartraukiams, kurie taip pat gali būti parduodami naudoti ne buitinais tikslais.	
	Netaikoma: a) ne elektros energiją arba ne dujas vartojantiems prietaisams;; b) mikrobanginio šildymo funkciją turintiems prietaisams;; c) mažosioms orkaitėms; d) nešiojamoms orkaitėms; e) termoakumuliacinėms orkaitėms; f) garu (kaip pagrindine kaitinimo priemone) kaitinamoms orkaitėms; g) uždengtiesiems kaitviečių dujų degikliams; h) lauko virimo prietaisams; i) tik trečiosios kartos dujas (propaną ir butaną) deginti skirtiems prietaisams; j) griliams.	Elektrinėms orkaitėms, įskaitant įmontuotas į virykles ir elektrinėms kaitlentėms ir kaitvietėms taip pat yra taikomi 2023 m. balandžio 17 d. Komisijos reglamento (ES) 2023/826 reikalavimai dėl ekologinio projektavimo, susiję su išjungties veiksenos, budėjimo veiksenos ir tinklinės budėjimo veiksenos energijos sąnaudomis. Žr. prekių grupę „ 27. Elektros ir elektroninė buitinė ir biuro įranga “.

Energijos vartojimo taupymas

Elektrinės kaitvietės energijos vartojimo efektyvumas gali būti vertinamas pagal energijos suvartojimo parametą (**Wh/kg**), kuris reiškia energijos sąnaudas vienam kilogramui maisto šildyti per valandą. Šis parametras nurodo, kiek vatvalandžių (Wh) reikia sunaudoti, kad būtų sušildytas vienas kilogramas maisto per valandą.

Šio parametro pagalba galima įvertinti elektrinės kaitvietės efektyvumą – **kuo mažesnė Wh/kg reikšmė, tuo efektyvesnė kaitvietė t. y. kuo mažesnė Wh/kg reikšmė tuo mažiau sunaudojama elektros energijos.**

Pavyzdžiui, jei buitinės kaitvietės energijos suvartojimas **100 Wh/kg**, tai reiškia, kad kaitlentė sunaudoja 100 Wh (0,1 kWh) elektros energijos, kad sušildytų vieną kilogramą maisto per valandą.

[Topten \(indukcinės kaitvietės\)](#) galima rasti informacijos apie efektyviausias indukcinės kaitvietes.

Rekomendacijos dėl kriterijų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumu, nustatymo

1. Energijos vartojimo efektyvumo klasė

Kriterijus: Buitinės orkaitės ir / ar gartraukai turi būti paženklininti pagal [Reglamentą Nr. 65/2014](#) (su pakeitimais) ir turėti ne žemesnę nei **X** [*pirkimo vykdytojas nurodo konkrečią, vieną iš dviejų aukščiausio energinio efektyvumo klasių, nustatytą pagal taikomą Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentą ir faktiškai prieinamų Lietuvos Respublikos rinkoje konkretaus pirkimo metu*] energijos vartojimo efektyvumo klasę.

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta siūlomo (-ų) gaminio (-ių) galiojanti energijos vartojimo efektyvumo etiketė (-s) arba informacijos lapas, įrodantis, kad siūlomo (-ų) gaminio (-ių) energijos vartojimo efektyvumo klasė yra ne žemesnė nei reikalaujama, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

Pastaba: Pirkimo vykdytojas turėtų įvertinti (atlikti rinkos tyrimą ir (ar) rinkos konsultaciją) ar Lietuvos Respublikos rinkoje yra (nėra) buitinių orkaitių ir / ar gartraukių, atitinkančių vieną iš dviejų aukščiausių pagal taikomą Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentą nustatytą energinio efektyvumo klasių. Išaiškėjus, kad su aukščiausia (A⁺⁺⁺ arba A⁺⁺) energetine klase Lietuvos Respublikos rinkoje prekių nėra nes jos dar nėra gaminamos ar tiekiamos į rinką, konkrečiame pirkime viena iš dviejų aukščiausių energetinių klasių turėtų būti nustatoma tokia, kokia tuo metu prieinama Lietuvos Respublikos rinkoje. Vertinant, kurios energinio efektyvumo klasės laikytinos prieinamomis Lietuvos Respublikos rinkoje, rekomenduojama atsižvelgti ne tik į konkrečiu momentu Lietuvos rinkoje siūlomą asortimentą, bet ir į galimybę viešajame pirkime dalyvauti kitų valstybių tiekėjams. Nustatant dvi aukščiausias prieinamas energinio efektyvumo klases gali būti remiamasi [EPREL – Buitinės orkaitės](#) registro duomenimis ir faktine galimybe atitinkamus gaminius pateikti Lietuvos rinkai.

6. BUITINĖS ORKAITĖS, KAITVIETĖS IR GARTRAUKIAI

2. Ekologinis projektavimas

Kriterijus: Buitinės orkaitės, kaitvietės ir elektriniai gartraukiai turi atitikti [Reglamente Nr. 66/2014](#) (su pakeitimais) nustatytus ekologinio projektavimo reikalavimus.

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta gaminio atitikties deklaracija, patvirtinanti, kad prekės atitinka Europos Komisijos reglamente ir komunikate dėl gaminių ekologinio projektavimo nurodytus reikalavimus, arba gamintojo techniniai dokumentai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

Užsienio šalių praktika, rekomendacijos:

Airija

Rekomenduoja nustatyti reikalavimą tiekėjui pateikti montavimo instrukcijas ir informaciją vartotojui dėl tinkamo įrangos naudojimo ir priežiūros, kuriose būtų pateiktos rekomendacijos personalui apie įrangos naudojimą siekiant kuo labiau sumažinti energijos suvartojimą. Kaip įrodymą tiekėjas kartu su pasiūlymu turi pateikti siūlomos įrangos montavimo instrukcijos kopiją ir vartotojo informaciją (šaltinis: [Airijos žaliųjų pirkimų kriterijai su energija susijusiems produktams](#) žr. kriterijų TS4).

Naudingos informacijos galite rasti Europos Komisijos svetainėje – [Buitinės orkaitės, Gartraukiai, Kaitlentės \(neženklinamos\)](#).

DOKUMENTO VERSIJOS

Versijos numeris	Data	Pastabos, papildoma informacija
1	2024-12-20	Pradinė dokumento versija.
2	2026-05-11	1. Informacija atnaujinta atsižvelgiant į: <ul style="list-style-type: none">- 2026-05-11 įsigaliojusius Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2026 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. D1-20 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. D1-508 „Dėl aplinkos apsaugos kriterijų taikymo,

6. BUITINĖS ORKAITĖS, KAITVIETĖS IR GARTRAUKIAI

		<p>vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintus pasikeitimus.</p> <ul style="list-style-type: none">- nuo 2026-05-11 įsigaliojusius Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2026 m. gegužės 8 d. Nr. 1-117 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintus pakeitimus. <p>2. Atliktos kitos techninio pobūdžio korekcijos.</p> <p>Šis dokumentas.</p>
--	--	---